

Turniej Młodych Fizyków 2012 i XXV Międzynarodowy Turniej Młodych Fizyków

Andrzej Nadolny

Turniej Młodych Fizyków 2012 odbył się, jak zwykle, w trzech etapach. W I etapie drużyny przesyłały pisemne opracowania dziesięciu wybranych spośród siedemnastu zadań/problemów do jednego z dwóch komitetów turniejowych (problemy turniejowe były m.in. publikowane w 114 numerze *Fotonu*). Siedem drużyn przesało swoje prace do Katowic (Pałac Młodzieży), szesnaście – do Warszawy (Instytut Fizyki PAN). Drużyny wybrane na podstawie oceny prac nadesłanych w I etapie referowały swoje opracowania na zawodach II etapu, czyli półfinałowych. Odbyły się one 15 marca w Katowicach z udziałem drużyn z Bielska-Białej, Kwidzyna i Międzyrzecza oraz 17 marca w Warszawie z udziałem drużyn z Gdyni, Łodzi, Warszawy, Włocławka i Wrocławia.

W trakcie zawodów, wzorowanych na konferencji naukowej, drużyny przedstawiały rezultaty własnych prac, prowadziły dyskusje z oponentami starającymi się znaleźć słabe punkty, same również występowały w roli oponentów oraz recenzentów działań innych drużyn.

Drużyny, które zajęły najwyższe miejsca w zawodach półfinałowych, wzięły następnie udział w zawodach finałowych rozegranych 26 maja w Instytucie Fizyki PAN w Warszawie. Reprezentowały one następujące szkoły:

- V Liceum Ogólnokształcące w Bielsku Białej,
- III Liceum Ogólnokształcące im. Marynarki Wojennej RP w Gdyni,
- XXXII Liceum Ogólnokształcące im. Haliny Poświatowskiej w Łodzi,
- I Liceum Ogólnokształcące im. Heliodora Święcickiego w Międzyrzeczu,
- XIV Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Staszica w Warszawie.

Wystąpienia finałowe, które były prowadzone w języku angielskim, oceniało jury złożone z fizyków z Instytutu Fizyki PAN, Uniwersytetów – Jagiellońskiego, Śląskiego i Zielonogórskiego oraz z Centrum Nauki Kopernik. Jurorom przewodniczył prof. dr hab. Maciej Kolwas z Instytutu Fizyki PAN.

Pierwsze miejsce w zawodach finałowych zdobyła (po raz czwarty z rzędu) drużyna XIV Liceum Ogólnokształcącego im. Stanisława Staszica w Warszawie. Reprezentowała ona Polskę w XXV Międzynarodowym Turnieju Młodych Fizyków (MTMF), który odbył się w Niemczech w dniach 20–29 lipca 2012 r. Wydarzenie to, w którym uczestniczyła największa dotąd liczba 28 krajów, zostało perfekcyjnie zorganizowane przez *Schüler-Forschungs-Zentrum Südwürttemberg* w uroczym miasteczku Bad Saulgau, położonym 40 km od Jeziora Bodeńskiego. Ośrodek ten (w dosłownym tłumaczeniu „Uczniowskie Centrum Badawcze”) – pierwszy tego typu w Niemczech – dysponuje dobrze

wyposażonymi pracownikami, m.in. fizyczną, w których uczniowie, z reguły przyjezdni z innych miejscowości, prowadzą w weekendy prace dla Turnieju Młodych Fizyków oraz innych konkursów krajowych i międzynarodowych.

W tegorocznym Międzynarodowym Turnieju Młodych Fizyków prym wiodły drużyny z krajów azjatyckich. Po pięciu potyczkach selekcyjnych w finale znalazły się drużyny Korei Płd., Singapuru oraz Iranu. Wszystkie drużyny finałowe zostały udekorowane złotymi medalami. Drużyna Korei, jako najlepsza, uzyskała także puchar zwycięzcy. Srebrne medale zdobyły drużyny reprezentujące Białoruś, Niemcy, Chińskie Tajpej (Tajwan), Szwajcarię i Austrię. Brązowe medale przypadły drużynom Słowacji, Brazylii, Gruzji, Rosji, Nowej Zelandii oraz Francji. Polacy znaleźli się na 19 pozycji między Chinami i Wielką Brytanią.

Tegoroczne wyniki skłaniają do refleksji nad sposobem powoływania i przygotowania naszej drużyny narodowej na Turniej Międzynarodowy (a także do refleksji nad polskim szkolnictwem). W przeciwieństwie do polskiej reprezentacji większość drużyn zdobywających medal, to nie są drużyny szkolne, lecz zespoły złożone z najlepszych jednostek wybranych z poszczególnych drużyn biorących udział w krajowych eliminacjach turniejowych, albo – jak w przypadku Niemiec – z grona uczniów pracujących w specjalnym ośrodku. Zespoły te są z reguły przygotowywane do udziału w MTMF w instytutach uniwersyteckich. Jeśli chcemy „iść z duchem czasu”, podjąć równorzędną rywalizację z takimi drużynami i myśleć o miejscach w finale, jak przed dekadą (Polacy byli finalistami MTMF w latach 2002–2004), lub przynajmniej o miejscach medalowych (które przedtem zdobywaliśmy bez trudu), to musimy pomyśleć o nowych zasadach powoływania i przygotowania naszej drużyny narodowej. Czy przy tej okazji nie stracimy jednak czegoś cennego?

Obradujący w trakcie Turnieju Międzynarodowy Komitet Organizacyjny MTMF ustalił problemy przyszłorocznego Turnieju – MTMF 2013, który odbędzie się w Chińskim Tajpej (Tajwan) oraz zaakceptował Wielką Brytanię jako gospodarza MTMF 2014. Polskie Towarzystwo Fizyczne zostało zatwierdzone jako reprezentująca Polskę Organizacja Członkowska MTMF (ta kategoria formalna została wprowadzona przez uchwalony w 2011 roku nowy przepis Statutu MTMF).

Szczegółowe informacje o XXV Międzynarodowym Turnieju Młodych Fizyków są dostępne na stronie <http://iypt.de>.

Turniej Młodych Fizyków 2012 był sponsorowany przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Fundację PZU, Fundację BRE Banku. Bardzo dużego wsparcia organizacyjnego udzielił Turniejowi Instytut Fizyki Polskiej Akademii Nauk w Warszawie.